

רע"פ 6466/17 - א ד א נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 6466/17

לפני:
המבקש:

כבוד השופט א' שהם
א ד א

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה לרשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, מיום 16.7.2017, בע"פ 63441-03-17, שניתן על ידי כב' השופטים: א' טל - נשיא; ז' בוסתן; ו-נ' בכור

בשם המבקש: עו"ד ירון פורר

החלטה

1. לפניי בקשה לרשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטים: א' טל - נשיא; ז' בוסתן; ו-נ' בכור), בע"פ 63441-03-17, מיום 16.7.2017. בגדרו של פסק הדין, נדחה ערעורו של המבקש על הכרעת דינו של בית משפט השלום ברחובות (כב' השופטת א' פינק), בת"פ 15793-05-14, מיום 2.1.2017, ועל גזר דינו, מיום 1.3.2017.

רקע והליכים קודמים

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום, המונה שלושה אישומים, שעניינם תקיפה סתם - בן זוג, לפי סעיף 382(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) (3 עבירות); איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין; וכליאת שווא, לפי

עמוד 1

על פי עובדות האישום הראשון, ביום 7.5.2014 שעה 17:30, התפתחה מריבה בין המבקש לבין המתלוננת, על רקע רצונם להתגרש. בנסיבות אלה, המתלוננת ביקשה לצאת מהבית עם ילדיה, והמבקש תקף אותה בכך שמשך אותה בתיקה חזרה לתוך הבית, לקח מידיה את בתם הפעוטה, ונעל את דלת הבית. בתגובה לכך, כך נטען בכתב האישום, נכנסה המתלוננת עם הבת לחדר השירותים ונעלה את עצמה מבפנים, תוך שהמבקש דופק על הדלת ובוטע בה בניסיון לפתוח אותה.

בגדרו של האישום השני נטען, כי ביום 22.4.2014, בשעה 18:00 לערך, במהלך נסיעת המבקש והמתלוננת ברכב יחד עם ילדיהם, התפתח ויכוח בין המבקש למתלוננת. נטען בכתב האישום, כי המבקש תקף את המתלוננת בכך שסטר לה בחוזקה בפניה. במהלך עצירתם בתחנת דלק, כאשר המתלוננת ירדה מהרכב כדי לנקות את שמשותיו, המבקש סרב לאפשר לה לחזור אל הרכב, ומשניסתה להיכנס לרכב, המשיך המבקש בנסיעתו. על פי עובדות האישום השני, בהמשך הנסיעה איים המבקש על המתלוננת כי יתנגש עם רכבם בכיכר או באי תנועה ויהרוג את עצמו, את המתלוננת ואת ילדיהם, תוך שהוא מגביר את מהירות נסיעתו. משהאט המבקש את נסיעתו, הוציאה המתלוננת את מתפתחות הרכב ממנגנון ההתנעה וניסתה למלט את עצמה ואת ילדיה מהרכב. בנסיבות אלו, המבקש אחז בילדם ומנע מהמתלוננת לעזוב. בהמשך הנסיעה, שב המבקש ואיים על המתלוננת בפגיעה בחייה ובחיי הילדים, בכך שיתנגש עם הרכב בכיכר הסמוכה לביתם.

מעובדות האישום השלישי עולה, כי ביום 29.1.2014, כלא המבקש את המתלוננת בכך שמנע את יציאתה מביתם, נעל את דלת הבית וחסם אותה בגופו. בגדרי האישום השלישי נטען, כי בנסיבות אלה המבקש תקף את המתלוננת בכך שהדף אותה בידיו וגופו, ומנע ממנה לצאת מהבית, עד שלבסוף התרצה ואפשר לה לצאת.

3. ביום 2.1.2017, הרשיע בית משפט השלום ברחובות את המבקש בביצוע העבירות המיוחסות לו בכתב האישום. בהכרעת דינו, נתן בית משפט השלום אמון בגרסתה של המתלוננת, אשר נמצאה מהימנה, מפורטת, "ונטועה בזמן ובמקום ביחס לכל אחד מהאישומים". בית משפט השלום התרשם, כי המתלוננת מסרה תיאורים מינוריים בדבר ההתרחשויות ולא טענה לאלימות קשה שהופעלה כלפיה. בית משפט השלום מצא חיזוקים לגרסתה של המתלוננת בהקשר לאישומים הראשון והשני, בעדויות של אימה ושל אחותה, כמו גם בגרסת הסייר, אשר הגיע לבית המתלוננת בעקבות האירוע הראשון. אשר לאישום השלישי, מצא בית משפט השלום חיזוק לנטען בכתב האישום בהתכתבות בין המתלוננת לאימו של המבקש, מיום האירוע. מנגד, דחה בית משפט השלום את גרסתו של המבקש, לפיה מדובר בעלילת שווא, שנועדה לבודד אותו ולהשתלט על כספו, ומצא את גרסתו כבלתי מהימנה. בית משפט השלום דחה בנוסף את טענתו של המבקש, בדבר קיומם של מחדלי חקירה. אשר על כן, הרשיע בית משפט השלום את המבקש בכל העבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

לאחר זאת, ביום 1.3.2017, גזר בית משפט השלום את דינו של המבקש. ראשית, ציין בית משפט השלום, כי העבירות דנן בוצעו בשלוש הזדמנויות נפרדות ובמועדים שונים, שאף אינם סמוכים זה לזה, וכי לא קיים "קשר נושאי בין האירועים". לפיכך, נקבע כי מדובר בשלושה אירועים נפרדים, שיש לקבוע לגבי כל אחד מהם מתחם עונש הולם. בהמשך, ולצורך קביעת מתחם הענישה ההולם, עמד בית משפט השלום על הפגיעה שהסבו מעשיו של המבקש בערכים החברתיים של הגנה על שלומן, גופן, שלווה נפשן, וביטחונן של נשים. זאת, בצינו כי נקבעה בחוק ענישה

מחמירה, באשר לעבירות של תקיפת בת זוג. בנוסף, התייחס בית משפט השלום לנסיבות ביצוע העבירות, וביניהן, לעובדה כי המבקש הורשע בביצוע מספר עבירות תקיפה, לצד עבירה של איומים ועבירה של כליאת שווא, ולכך שהעבירות בוצעו לאורך תקופה, כאשר היה בהן כדי "להלך אימים על המתלוננת". לאחר שסקר את מדיניות הענישה המקובלת בעבירות שיוחסו למבקש בכל אחד מהאירועים, קבע בית משפט השלום, כי מתחם הענישה ההולם עבור האישום הראשון ינוע בין מאסר על תנאי, לצד ענישה נלווית, לבין מאסר לתקופה של מספר חודשים, שיכול שיבוצע בדרך של עבודות שירות; מתחם העונש בגין האישום השני ינוע בין מאסר לתקופה של 6 חודשים, שיכול שיבוצע בדרך של עבודות שירות, לבין מאסר של 12 חודשים; ומתחם העונש ההולם לאישום השלישי ינוע בין מאסר על תנאי לבין מאסר לתקופה של מספר חודשים.

לצורך קביעת עונשו של המבקש בתוך מתחמי הענישה, התייחס בית משפט השלום לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, ובכלל זה: לעברו הפלילי של המבקש, הכולל ארבע עבירות של תקיפת בת זוג, לרבות גרימת חבלה ועבירה של איומים; ומנגד, לעדויות האופי החיוביות בעניינו של המבקש; לתעסוקתו הקבועה של המבקש; ולנכותו של המבקש, המוכרת במוסד לביטוח לאומי. בהמשך, קבע בית משפט השלום, כי לנוכח מכלול הנסיבות בעניינו של המבקש, והגם שהוא הופנה לקבלת חוות דעת מהממונה על עבודות השירות, אין מקום להסתפק בעונש של מאסר בדרך של עבודות שירות. בהתאם לכך, נקבע, כי מעשיו של המבקש מצדיקים הטלת מאסר מאחורי סורג ובריח, לתקופת מאסר קצרה יחסית, לצד מאסר על תנאי ופיצויים לזכותה של המתלוננת. לאחר זאת, השית בית משפט השלום על המבקש עונש כולל, כמפורט להלן: מאסר בפועל לתקופה של 9 חודשים, בניכוי ימי מעצרו; מאסר על תנאי לתקופה של 4 חודשים, לבל יעבור המבקש כל עבירת אלימות לפי חוק העונשין או כליאת שווא, במשך 3 שנים; ופיצוי למתלוננת, בסך 5,000 ₪.

4. המבקש הגיש ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד. ביום 6.7.2017, דחה בית המשפט המחוזי את ערעורו של המבקש, על שני חלקיו. אשר להכרעת הדין, נקבע כי אין מקום להתערב בממצאיו העובדתיים של בית משפט השלום, אשר התרשם מהעדים באופן בלתי אמצעי, או במסקנותיו, שנתמכו בחיזוקים לעדותה של המתלוננת. בית המשפט המחוזי הוסיף, בהקשר זה, כי הכרעת דינו של בית משפט השלום מפורטת, וכוללת התמודדות עם הקשיים שעלו ביחס לעדויות שנשמעו בפניו. בכל הנוגע לחומרת עונשו של המבקש, קבע בית המשפט המחוזי, כי לא נפלה שגגה בגזר הדין. זאת, משמדובר במסכת אירועים אלימה, בה נקט המבקש כלפי המתלוננת, במשך תקופה לא מבוטלת של חודש ומחצה, כאשר חלק מהעבירות בוצעו לנגד עיני ילדיו. בית המשפט המחוזי נתן את דעתו לכך שהמבקש לא נטל אחריות על מעשיו, ולא הודה במיוחס לו, וכן התייחס להרשעותיו הקודמות של המבקש בעבירות של תקיפה כלפי בת זוג, אשר נעברו לפני כ-10 שנים. על יסוד האמור, קבע בית המשפט המחוזי כי אין מקום להתערב בעונש שהושת על המבקש.

הבקשה לרשות ערעור

5. בבקשה לרשות ערעור שלפניי, משיג המבקש על עצם הרשעתו בדין, ולחילופין, על חומרת העונש שנגזר עליו. בכל הנוגע להכרעת הדין, טען המבקש, כי הגם שבקשתו אינה מעלה שאלה משפטית מובהקת, יש להיעתר לה לאור "נסיבות מיוחדות ואישיות יוצאות דופן". לטענת המבקש, נפלו בעדותה של המתלוננת "פגמי מהימנות מרובים וקשים", שאופן שאין ליתן בה אמון, וכן "נפלו טעויות מהותיות בהערכת המהימנות" של עדי התביעה. לפיכך נטען, כי יש לזכות את המבקש מכל אשם. עוד טען המבקש, כי קיימים בעניינו מחדלי חקירה, אשר יש בהם כדי להשליך על התוצאה אליה הגיע בית המשפט המחוזי. נטען, בהקשר זה, כי המבקש לא נחקר על אודות מלוא פרטי כתב האישום שהוגש

נגדו, כאשר חלק מההאשמות הוטחו בו במסגרת עימות מול המתלוננת בלבד. נטען בנוסף, כי למתלוננת "סיבה ורקע להעליל על המבקש ולהרחיקו מהבית". לחילופין, טען המבקש, כי בעניין העונש שנגזר עליו עולות שאלות עקרוניות, החורגות מעניינו הפרטי. כך, לטענתו של המבקש, קיים פגם מהותי בעובדה שבית משפט השלום הפנה אותו לקבלת חוות דעת מטעם הממונה על עבודות השירות, אך בסופו של יום השית עליו עונש מאסר, לריצוי בפועל. בנוסף, לשיטתו של המבקש, יש לסווג את העבירות דנן כאירוע אחד, כאשר הקביעה כי מדובר בשלושה אירועים שונים, הובילה לכך שהושת עליו עונש "בלתי סביר בעליל", ביחס לעבירות בהן הוא הורשע. לטענת המבקש, לו נקבע בעניינו מתחם ענישה הולם אחד בלבד, לא היה מושת עליו עונש מאסר מאחורי סורג ובריח. נטען בנוסף, כי יש מקום להקל בעונשו של המבקש, גם בהתחשב בשיקולים נוספים, ובכללם: העובדה שעסקין ברף אלימות "נמוך ביותר" שנקט המבקש כלפי המתלוננת; הזמן שחלף מאז ביצוע העבירות דנן ועד למועד מתן גזר הדין; העובדה כי בין המבקש למתלוננת קיים נתק מוחלט מאז ביצוע העבירות; והעובדה כי המבקש לא ריצה בעבר עונש מאסר בפועל; ולבסוף, נסיבותיו האישיות של המבקש, המוכר כנכה על ידי המוסד לביטוח לאומי, ואשר משלם מזונות לשני ילדיו. לאור אמור, התבקש בית משפט זה להקל בעונשו של המבקש.

דין והכרעה

6. לאחר עיון בבקשת רשות הערעור ובנימוקה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות. הלכה היא, כי רשות ערעור "בגלגול שלישי" שמורה אך למקרים חריגים, המעוררים שאלה משפטית נכבדה, או סוגיה ציבורית רחבת היקף, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים לבקשה; או למקרים בהם מתעורר חשש מפני אי-צדק ממשי או עיוות דין, שנגרם למבקש (רע"פ 10059/16 בדיר נ' מדינת ישראל (14.3.2017); רע"פ 226/17 מסיקה נ' מדינת ישראל (6.3.2017); רע"פ 9171/16 כלבונה נ' מדינת ישראל (5.1.2017); רע"פ 9632 מקוריה נ' מדינת ישראל (15.12.2016) (להלן: עניין מקוריה). בענייננו, נסובה הבקשה על עניינו הפרטי של המבקש, הא ותו לא. נוסף לכך, טענות המבקש, רובן ככולן, כבר הועלו בפני בית המשפט המחוזי, אשר התייחס אליהן ודחה אותן בפסק דינו, ומשכך, נראה כי הבקשה מהווה ניסיון לערוך "מקצה שיפורים" לתוצאת הערעור, ניסיון שאין להיעתר לו (רע"פ 7665/16 א. סביח למסחר כללי בע"מ נ' מדינת ישראל - משרד התמ"ת (14.11.2016) (להלן: עניין א. סביח); עניין מקוריה)). די בטעמים אלו, על מנת לדחות את הבקשה.

7. למעלה מן הדרוש, אתייחס לטענותיו של המבקש גם לגופו של עניין. בכל הנוגע להכרעת הדין שניתנה בעניינו, טענותיו של המבקש משיגות, הלכה למעשה, על ממצאי מהימנות שנקבעו על ידי בית משפט השלום. זאת, שעה שידוע, כי התערבות ערכאת ערעור בממצאים מעין אלו, אשר נקבעו על ידי הערכאה הדיונית, תיעשה במקרים חריגים ומצומצמים בלבד, לא כל שכן עת עסקין ברשות ערעור "בגלגול שלישי" (רע"פ 372/17 ח'ורי נ' מדינת ישראל (18.1.2017); עניין מקוריה; עניין א. סביח). במקרה דנן, קבע בית משפט השלום, לאחר שמיעת העדים ובחינת התשתית הראייתית שהונחה בפניו, כי יש להעדיף את עדותה של המתלוננת על פני גרסתו של המבקש. עוד נקבע, כי אין במחדלי החקירה הנטענים כדי לפגוע בהגנתו של המבקש. בקביעות אלה, לא מצאתי טעם מבורר להתערב. יתרה מכך, מקובלת עליי, בהקשר זה, עמדתו של בית המשפט המחוזי, לפיה בית משפט השלום התמודד כראוי עם טענות המבקש, בנוגע לסתירות הנטענות ולקשיים שעלו מעדותה של המתלוננת ומעדויותיהם של יתר עדי התביעה, וביחס למחדלי החקירה, להם טוען המבקש.

8. אשר לטענותיו של המבקש בעניין גזר הדין, בית משפט זה פסק, לא אחת, כי בקשת רשות ערעור הנסבה על חומרת העונש לא תתקבל, ככלל, אלא אם מדובר במקרים בהם ניכרת סטייה קיצונית מרף הענישה הנוהג והמקובל

בעבירות דומות (רע"פ 10116/16 דסוקי נ' מדינת ישראל (24.1.2017); רע"פ 4512/15 הרוש נ' מדינת ישראל (6.7.2015); רע"פ 4265/15 דדון נ' מדינת ישראל (22.6.2015)). סבורני, כי עונשו של המבקש אינו סוטה כהוא זה ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות מסוג זה. נחה דעתי, כי נסיבותיו האישיות של המבקש, ויתר הנסיבות המקלות שפורטו על ידו, לא נעלמו מעיני הערכאות הקודמות, אשר התחשבו כראוי בכלל השיקולים האפשריים לקולה, תוך איזונים אל מול חומרת העבירות שביצע המבקש, ויתר השיקולים לחומרה בעניינו. כמו כן, נקבע, לא אחת, כי ציפיה שנצמחת בליבו של נאשם, בהקשר להפנייתו אל הממונה על עבודות השירות, לצורך קבלת חוות דעת, אינה נתפסת, ככלל, כציפיה לגיטימית. קבלת חוות הדעת מטעם הממונה על עבודות השירות, עובר למתן גזר הדין, נועדה לאפשר לבית המשפט לבחור בדרך הראויה ביותר לענישה, שעה שכלל החלופות העונשיות האפשריות עומדות לנגד עיניו (רע"פ 5464/16 לייזרוביץ נ' מדינת ישראל (12.7.2016); רע"פ 3026/14 רימן נ' מדינת ישראל (31.12.2014); ע"פ 4894/13 סלע נ' מדינת ישראל (23.1.2014)). על יסוד האמור, נראה בעיני, כי העונש שהושת על המבקש הינו ראוי ומאוזן.

9. אשר על כן, הבקשה לרשות ערעור נדחית בזאת. המבקש יתייצב לריצוי עונשו ביום 15.10.2017 עד השעה 10:00, בימ"ר "הדרים", או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, טלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, כ"ז באלול התשע"ז (18.9.2017).

שׁוֹפֵט